

18. století (až do roku 1790) Historické pozadí

18. století byla doba stálých mocenských přesunů v Evropě a teprve Francouzská revoluce uvedla v pochybnost všechny mocenskopolitické zápasy. Jednalo se především o velmocní postavení Francie, Anglie, Rakouska, Ruska a Pruska. Vymření španělské linie habsburského rodu v roce 1700 vyvolalo v Evropě a zámoří ohromné mocenské vakuum. Ve Španělské válce o nástupnictví (1701-1714) bojovalo Rakousko a Francie o opuštěné země. Nakonec byl tento boj rozhodnut postojem Anglie i když císařská vojska pod velením prince Evžena dosáhla velkých vítězství. Anglie nejdříve podporovala Rakousko, ale potom se obávala habsburské hegemonie a proto donutila válčící země rozdělit dědictví mezi sebou. Císař Karel VI. obdržel jižní Nizozemsko a bývalá španělská vlastnictví v Itálii.

Události na Balkáně nebyly méně závažné. Vítězstvími prince Evžena v Turecké válce 1716-1718 u Peterwardeinu a Bělehradu dosáhla habsburská monarchie největší rozlohy a konečně se stala evropskou velmocí. Od roku 1733 až do roku 1738 se konala Polská válka o následnictví polského trůnu. Další válka s Turky od roku 1737 do roku 1739 byla vedena ve spolku se znovu zesílněným Ruskem a přinesla císařovi Karlovi VI. ztrátu skoro všech v roce 1718 dobitých území. Marně se pokoušel císař zajistit své dceře Marii Terezii dědictví takzvanou Pragmatickou sankcí. V Rakouské válce o nástupnictví (1740-1748) musela Marie Terezie dědictví téměř proti všem sousedům ubránit. V čele jejich odpůrců stál pruský král Bedřich II., kterému nakonec musela odstoupit Slezsko. Toto bylo jediné území, kterého se musela nakonec vzdát a které umožnilo Prusku se konečně stát evropskou velmocí.

Opětná válka (Sedmiletá válka) mezi Pruskem a Rakouskem, které bylo podporováno Francií a Ruskem, přinesla uplný obrat dosavadního spojeneckého systému a měla následky pro celosvětovou politiku: Anglie, které se podařilo Francií již za Španělské války s Rakouskem značně s amerického obchodu vytlačit, převzala teď i francouzské kolonie v Indii a v Severní Americe a tím se stala konečně velmocí. Bedřichovi II. se v Sedmileté válce podařilo udržet Slezsko. Na konci tohoto období vedl rakouský císař Josef II. spolu s Ruskem poslední Tureckou válku (1788-1791). V této válce polní maršál Laudon v roce 1789 znovu dobyl Bělehrad.

Nejdůležitější předměty

Síň je zřízena tím způsobem, že návštěvník, který prochází místností ve směru hodinových ručiček, má chronologický průběh jasně před očima. Úsek A sahá od roku 1700 až ke smrti císaře Karla VI. (1740). První polovina je věnována Španělské válce o nástupnictví trůnu. Nejslavnějším císařským vojevůdcem této války byl princ Evžén Savojský.

Další významní vojevůdci, jako například polní maršál hrabě Guido Starhemberg, jakož i změny ve vojenství jsou ukázány malbami a grafikami (rotační stojany). Vitrína pod oknem obsahuje mimo jiné doutňákovou hůl, dělostřelecké pomůcky a perokresbu Karla VI.. Konec tohoto úseku je věnován Turecké válce, která probíhala od roku 1716 do roku 1718.

Obzvláště pozoruhodné jsou turecký knížecí stan (pravděpodobně audienční stan velkovezíra Damada Ali Paschi) a „moždír z Bělehradu“. V levém koutě síně následuje místnost se zbraněmi, ve které je dokumentovaný vývoj ručních a pěštních střelných zbraní císařového vojska v 18. století.

Následující úsek B obsahuje dobu vlády Marie Terezie od roku 1740 až ke smrti jejího manžela císaře Františka I (1765). Hned na začátku symbolizuje vitrína s prapory velký počet nepřátelů, kteří ve válce o nástupnictví rakouského trůnu stáli proti Marii Terezii. V okenní vitríně je upomínka na její rozsáhlé vojenské reformy. Střední část síně je věnována Sedmileté válce (1756-1763): Monumentální malby různých bitev Sedmileté války visí po obou stranách dvou velkých vitrín, které obsahují vzácné rakouské, ruské a pruské pamětní kusy a válečné kořisti. Střed tohoto úseku tvoří kulatá vitrína, která obsahuje sedm figurek vojáků z porcelánu. Tyto figurky z doby kolem roku 1746 zobrazují vojáky armády císařovny Marie Terezie. V kóji pod středním oknem je vidět výběr obrazů „Albertinského rukopisu“, které ukazují uniformy císařsko-královské armády z období roku 1762.

S úsekem C (období císaře Josefa II. 1765-1790) končí síň. Velká olejomalba ukazuje císaře v kruhu jeho polních maršálů. Ve vitríně před ní je vystavena čestná pamětní mince (předchůdce medaile statečnosti), která byla udělena v roce 1789. Ve vitríně naproti, pod obrazem polního maršála Laudona, je vidět Laudonovo velké křížové vyznamenání Marietereziánského řádu. Po bocích obrazu ukazující Laudona na koni, visí pruské prapory, které byly válečnou kořistí. Vzpomínkou na Tureckou válku 1788-1791 jakož i na Tereziánskou vojenskou akademii ve Wiener Neustadtu končí obchůzka.

Dále se pokračuje v síni Franzouských válek. Proto se vradte již viděnými síněmi a projděte slavnostním sálem do dalších místností výstavy. Zde lze najít v síni Francouzských válek na druhém konci budovy chronologické pokračování.